

We konden zien, dat ze voortdurend in de modder naar pieren e.d. stonden te zoeken.

De derde dag begon ook weer met de Kraanvogels. Na de voedseltrek, die deze dag niet zo massaal verliep vanwege de regen, namen we eerst even een kijkje in het museum Maison des Oiseaux et des Poissons, dat beslist veel informatie biedt over de in de buurt aanwezige flora en fauna.

Hierna trokken we naar een tweetal andere stuwmeren, zo'n 70 km. ten zuiden van Lac du Der - Chantecoq. Ook hier was de waterstand heel laag. Daardoor waren er op de slikken wel veel eenden te zien als Slobeenden, Wintertalingen Tafeleenden, Kuifeenden en heel veel Futen. Grappig was de aanwezigheid van een IJsvogel op een betonnen rand van een afvoerkanaal. Rond deze meren ligt het Forêt de l'Oriënt, een prachtig oud Eikenbos en ook hier een groot bezoekerscentrum met veel informatie over de omgeving. Op de terugreis naar ons huisje kwamen we langs de kant nog grote groepen Kieviten tegen. Verder waren er in de graslanden heel veel Roeken, een vogelsoort, die je bij ons niet zoveel aantreft. De dag van ons vertrek begon prachtig en wel zozeer, dat we eigenlijk niet zo'n zin hadden weg te gaan. 's Morgens aan de dijk was de

W. Andelaar

Als geen andere plaats leent Noordwijk zich voor een rondje groen. Met de vuurtoren als middelpunt iets oppikken van wat de natuur te bieden heeft.

Het waarnemen, het bekijken, van uitzonderlijke vogels is voor veel vogelaars het summum van geluk. Als het je dan ook overkomt dat achttien

trek van de Kraanvogels nog massaler dan in vorige dagen. Kennelijk heeft het weer er toch grote invloed op. In de nabije omgeving troffen wij nog achtereenvolgens Bergeenden, Slobeenden, Wilde zwanen en enkele Grote zilverreigers aan. Een opvallende waarneming was een grote Beverrat, die over de drooggevalle bodem van het meer rondscharrelde. In de boompjes bij het meer zaten nog een Grote lijster, een Kleine bonte specht en enkele Geelgorzen. Voor het maken van enkele mooie opnamen trokken we vervolgens naar het verzamelpunt van de Kraanvogels bij St. Remy en inderdaad wisten we hier prachtige opnamen te maken van zowel grazende als rondvliegende Kraanvogels. Even verderop zaten in een enkele struikje twee Cirlgorzen, een Rietgors en een Klapekster. Zowaar een waardige afsluiting van onze reis.

Ondanks het misschien wat minder mooie weer hebben we volop genoten en we hebben kunnen constateren, dat de Kraanvogeltrek in het najaar minstens zo interessant is als in het voorjaar.

Vale Gieren in Noordwijk neerstrijken is dat voor hen een buitenkansje. Het zag op die dag aan de Noordwijkerhoek dan ook zwart van de mensen. Voorbijgangers kregen de indruk dat er een boerenopstand was uitgebroken. Toch zijn er ook vogelaars die gewoon op het Noordwijkse strand naar een Zilvermeeuw kijken. Soms is een dergelijk beest geringd. Niet met die kleine aluminium knijpringetjes, maar met grote plastic ringen. Dit is het kader van een project om meer van deze vogels te weten te komen. Met de kijker zijn de gegevens van de ring af te lezen.

Naar Zilvermeeuwen kijken deed ook Nico Tinbergen. Hij begon daarmee in ons land en zette dat werk met zijn studenten in Engeland voort. Datgene wat hij te weten kwam, speciaal over het baltsgedrag van de dieren, werd in boeken en in een film vastgelegd. Op deze wijze verrichtte hij baanbrekend werk op het gebied van het gedrag van meeuwen en ontving daarvoor de Nobelprijs.

Tinbergen werd in de oorlogsjaren als gijzelaar geïnterneerd in St. Michielsgestel. De gegijzelden mochten een brief per week naar huis schrijven. In elke brief stopte Tinbergen een velletje voor zijn drie kinderen met daarop een vervolgverhaal over de Zilvermeeuw Kliew. Hij illustreerde het

verhaal met een groot aantal tekeningen. In 1947 werd het als een boekje in Amerika uitgegeven. Jan Verwey ontving van de schrijver een present exemplaar met een begeleidend briefje. Tinbergen schrijft daarin dat hij in het gijzelaarskamp in elk geval een nuttig ding heeft gedaan. Een jaar later kwam ook een Nederlandse uitgave uit en beleefde het boekje enkele Nederlandse en Engelstalige herdrukken. Een boekenvriend uit St. Michielsgestel verzamelt en beschrijft alles wat in het kamp is geschreven. Hem kon ik blij maken met de eerste Nederlandse druk terwijl ik van hem de herdruk uit 1992 ontving.

Tinbergen deed zijn kennis van de Zilvermeeuw op aan het strand van Noordwijk en besluit het boekje als volgt.

Eens, op een dag, waren er een heleboel zeesterren aangespoeld. Een slimme boer uit Noordwijk

dacht: 'Weet je wat? Ik schep mijn wagen vol met die zeesterren en die gooi ik als mest op mijn land!' Zo gezegd, zo gedaan, en 's avonds kwam hij met zijn wagen met wel duizend kilo zeesterren bij zijn akkertje in de duinen. 'Wat zullen de aardappelen goed groeien' dacht hij. 'Ik laat de wagen hier staan, en morgen ga ik de zeesterren op het land gooien en onderspitten.' Maar toen hij weg was, kregen Klieuw en de andere meeuwen de wagen in de gaten. 'Dat is meeuwenkost' zeiden ze, en meteen gingen ze aan het eten. De volgende ochtend kwam de boer naar zijn land. En kijk eens wat hij zag! Al die meeuwen! Sommigen zaten nog wat te eten van een overgebleven zeester, maar de meesten zaten wat te slapen of poetsten de veren. En toen de boer naar de wagen keek schrok hij geweldig! 'Leeg! Alles op!' zegt hij. 'Verschrikkelijk !

